

RAAP BELGIË – RAPPORT 890

EINDVERSLAG

Archeologisch onderzoek tijdens de stadskernvernieuwing

te Torhout

DEEL V – Resultaten

WP23

[EINDVERSLAG]

opgraving- 2021H35

[COLOFON]

[TITEL] Archeologisch onderzoek tijdens de stadskernvernieuwing te Torhout
Eindverslag DEEL V – Resultaten – WP23
Opgraving – 2021H350

[VERSIE] 30-09-2025

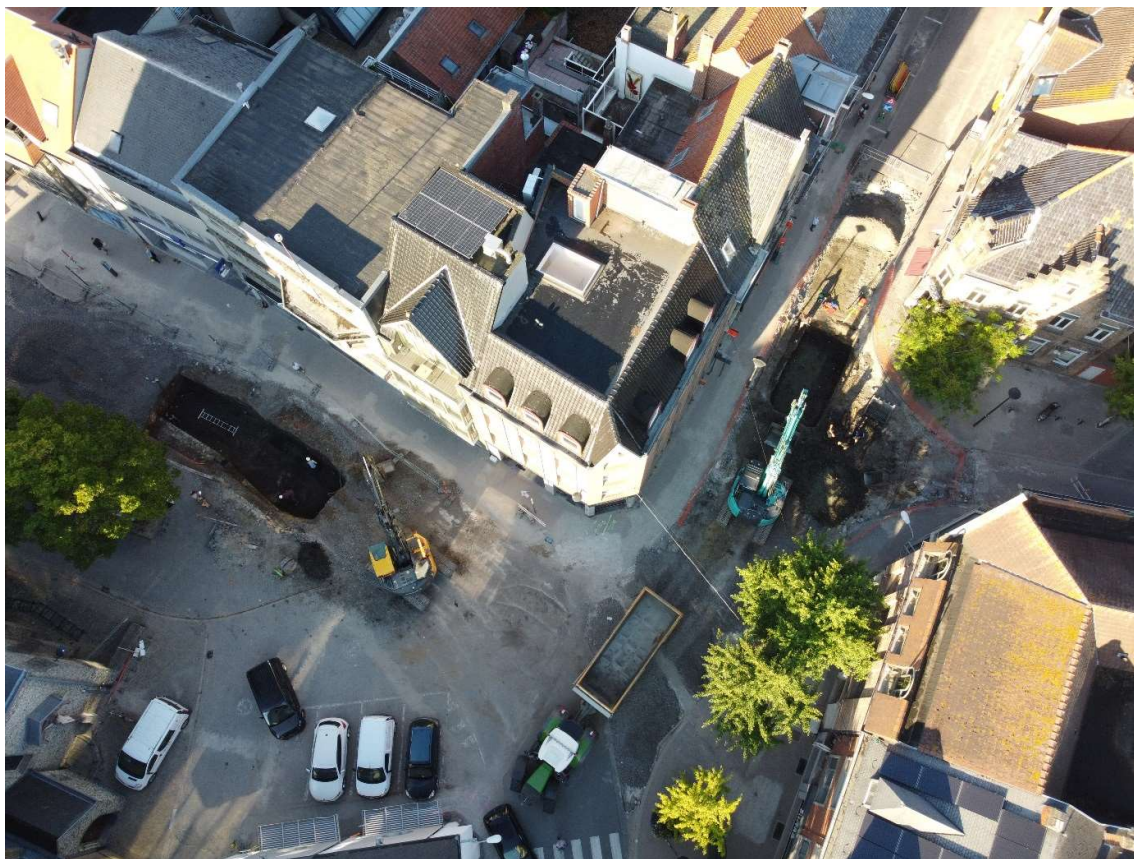
[AUTEUR(S)] N. Vanholme

[KAARTVERVAARDIGING] S. Barbaix

RAAP België BV
Begoniastraat 13
9810 Eke
Telefoon 09/311 56 20
E-mail: raap@raap.be
Website: www.raap.be

© RAAP België BV, 2025

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Figuur 1. Dronebeeld van het onderzoek ter hoogte van het kruispunt Zwanenstraat en Oostendestraat.

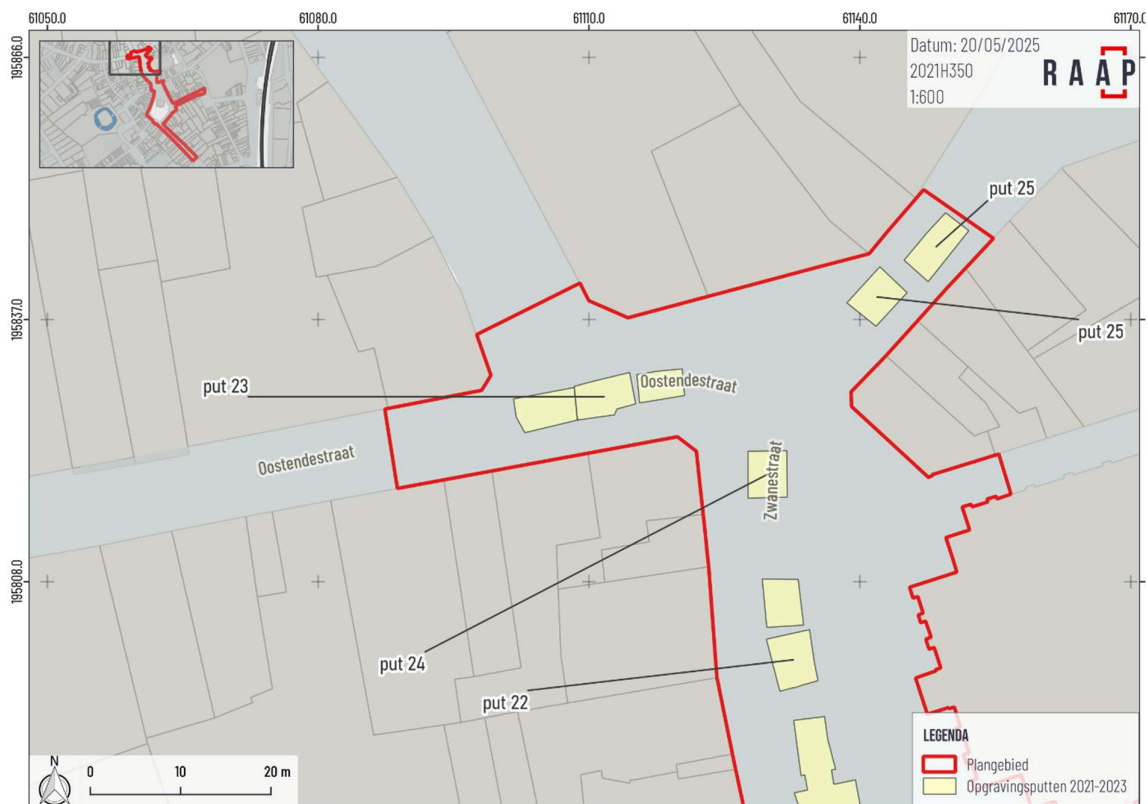
INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	3
1 Algemene gegevens.....	4
1.1 Locatie	4
1.2 Aard van versterking en versterkingsdiepte	4
1.3 Geregistreerde vlakken met oppervlakte en diepte	4
1.4 Algemene informatie.....	6
1.5 Nieuwe vraagstelling na uitwerking van het archeologierapport.....	6
2 Beschrijving van de sporen.....	7
2.1 De oudste sporen: greppels en kuilen	7
2.1.1 Gracht 1843.....	8
2.1.2 Gracht S1851	8
2.1.3 Paalspoor S1842	9
2.1.4 Kleine kuiltjes	11
2.2 Middeleeuwse straten en flankerende grachten.....	12
2.2.1 Beschrijving	12
2.2.2 Vondsten.....	14
2.2.3 Interpretatie.....	16
2.3 Uitgraving doorheen de middeleeuwse niveaus.....	16
2.3.1 Beschrijving	16
2.3.2 Vondsten.....	18
2.3.3 Interpretatie.....	18
2.4 Het westelijke profiel P2301.....	19
2.5 Houten goot.....	20
2.5.1 Beschrijving	20
2.5.2 Interpretatie.....	22
2.6 Metselwerk.....	23
3 Algemene interpretatie	25
4 Bibliografie.....	26

1 ALGEMENE GEGEVENS

1.1 LOCATIE

Deze werkput werd aangelegd in de Oostendestraat voorbij het kruispunt. De lengte werd bepaald door de voorziene werken en de gekende ondergrondse verstoreng. Centraal in de straat liepen leidingen en de oude riolering. Op basis daarvan, evenals op basis van de resultaten van WP23, werd besloten de put niet te onderzoeken tot de begrenzing van de werken in het westen.

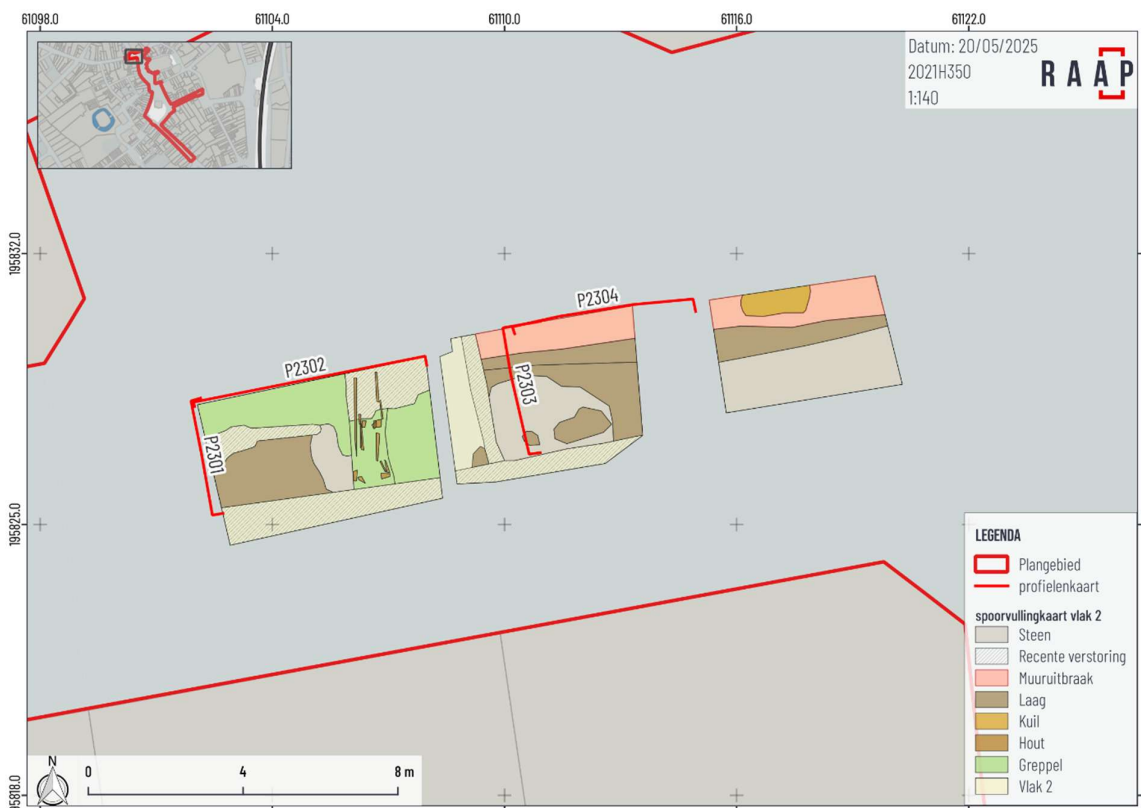

1.2 AARD VAN VERSTORING EN VERSTORINGSDIEPTE

Het onderzoek werd uitgevoerd in functie van de voorziene rioleringswerken. Deze zouden tot een diepte van 1,8m -mv worden aangelegd. Het maaiveld bevond zich op een hoogte van 21,6m TAW.

1.3 GEREГИСТРЕЕDE VLAKKEN MET OPPERVLAKTE EN DIEPTE

De werkput werd in drie delen aangelegd, in functie van de bereikbaarheid van de kraan. Ze worden verder in de tekst beschreven als de westelijke, centrale en oostelijke zone. Elke deel werd in vijf vlakken verdiept. Daarnaast zijn er ook 4 profielen geregistreerd, benoemd als P2301 t.e.m. P2304.

Figuur 3. Werkput 23 – vlak 2 met sporen en situering van de verschillende profielen. (Projectie op de GRB).

Tabel 1. De verschillende vlakken, de oppervlaktes en hun dieptes in werkput 23.

vlaknummer	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Vlak 4	Vlak 5
Opp. in m²	65,2	53,4	47,1	47,4	47,4
Diepte in m TAW	20,5 – 20,7	20,20 – 20,3	19,8 – 20,2	19,5 – 19,6	19,2

Figuur 4. Werkput 23 – vlak 3 met sporen en situering van de verschillende profielen (projectie op de GRB).

1.4 ALGEMENE INFORMATIE

In de Oostendestraat en het kruispunt met de Zwanenstraat diende er rekening te worden gehouden met tal van leidingen en de riolering ten zuiden van de werkput. Het zuidelijke lengteprofiel was zodus niet nuttig voor registratie. De strook ter hoogte van deze riolering werd enkel in vlak 1 geregistreerd en daarna niet verder verdiept.

Het onderzoek van deze zone was er de hele dag lang fel zonlicht over een deel van de werkput, waardoor het niet steeds mogelijk was duidelijke foto's van de volledige put te nemen. Er werd gepoogd om van zowel het zonnige en donkere deel aparte foto's te nemen zodat de verschillende delen een alsnog een duidelijk beeld opleverden.

1.5 NIEUWE VRAAGSTELLING NA UITWERKING VAN HET ARCHEOLOGIERAPPORT

Na een eerste basisverwerking werden voor deze werkput bijkomende vraagstelling geformuleerd.:

- Wat is de datering van de oudste grachten?
- hoe verhouden de sporen zich tot deze in de nabijgelegen zones?

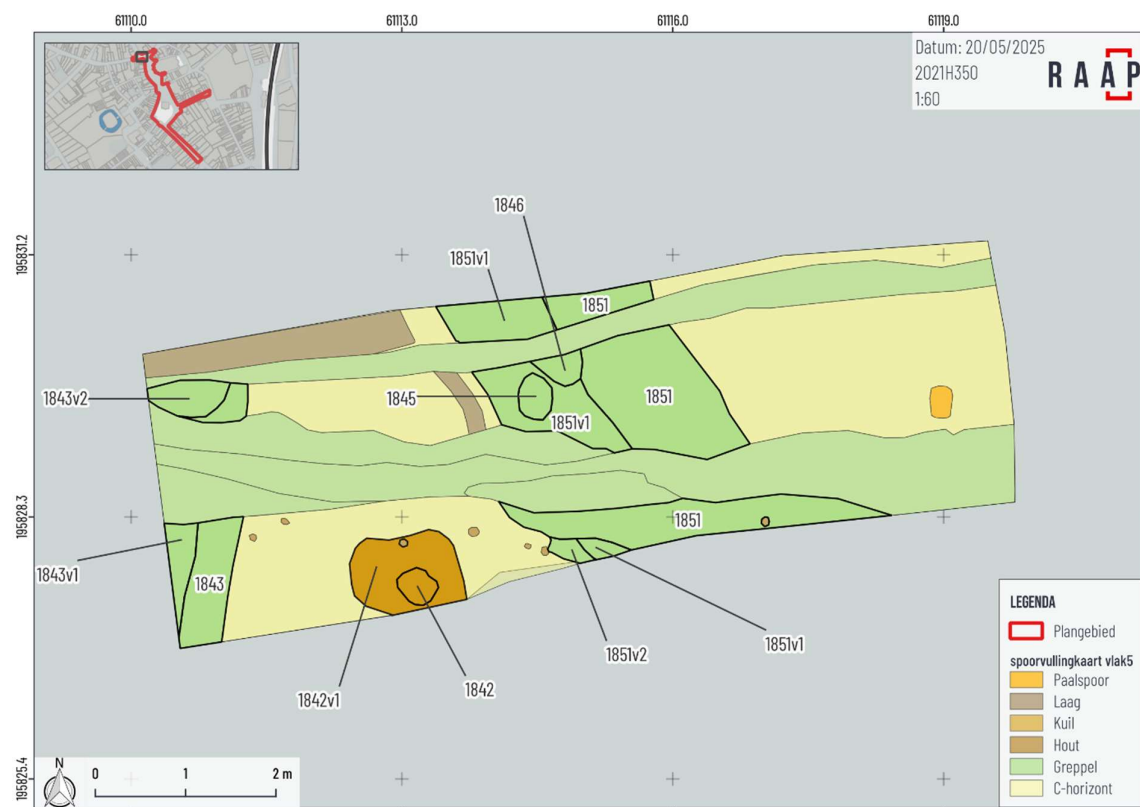
2 BESCHRIJVING VAN DE SPOREN

De sporen worden hieronder van oud naar jong beschreven. Het gaat om:

- Grachten en een paalspoor
- Middeleeuwse straten
- Een gracht parallel aan de huidige straat
- Lagen in het westelijk profiel P2301
- Een houten goot

2.1 DE OUDSTE SPOREN: GREPPELS EN KUILEN

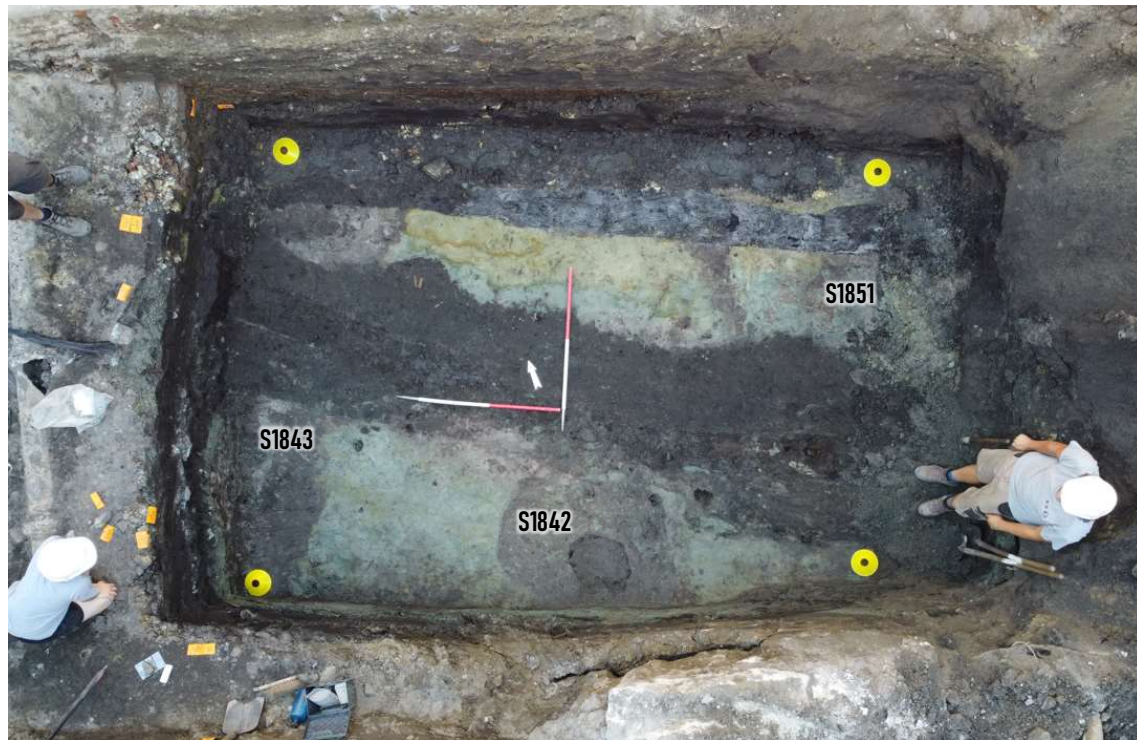
Op het vijfde en laatste aangelegde archeologisch vlak, op een diepte van 19,30mTAW (d.i. 2,3m onder het oorspronkelijke straatniveau), zijn een reeks sporen geregistreerd met een andere oriëntatie, vulling of functie dan deze die verder in dit deel worden besproken. De oudste sporen waren op terrein niet altijd even goed te interpreteren. Aangezien de verstoringsdiepte al was bereikt, werd niet overgegaan tot de aanleg van een 6de vlak. Dit blijkt nu een jammerlijke beslissing. Wel werd er nog hier en daar handmatig schavend verdiept om vondsten te zoeken uit deze sporen.

Figuur 5. In vlak 5 zijn resten van twee grachten met noord-zuid-oriëntatie en een paalspoor aangesneden die ouder zijn dan de middeleeuwse straten.

2.1.1 Gracht 1843

Tegen de westelijke wand van de centraal aangelegde zone werd een spoor aangesneden met een quasi noord-zuidoriëntatie. Aangezien deze doorsneden werd door twee jongere greppels, en omwille van het beperkt ruimtelijk inzicht, was het moeilijk vat te krijgen op de aard van de gelaagdheid (benoemd als 0, 1 en 2). Er zijn geen vondsten aangetroffen. Omwille van het lineair karakter wordt verondersteld dat het een gracht/greppel betreft. Gezien de afwijkende oriëntatie is deze ouder dan de middeleeuwse straten, die in de 12de/13de eeuw worden gedateerd (zie lager).

Figuur 6. Dronebeeld van vlak 5, centrale zone. Met onder de donkere lineaire middeleeuwse grachten oudere sporen: een grachten (S1843 en S1851) en een paalspoor (S1842). (De gele meetpunten dienden als referentie in functie van het georefereren van de foto).

2.1.2 Gracht S1851

Een tweede gracht bevond zich op de scheiding tussen de centraal aangelegde zone en de oostelijke zone en werd niet onmiddellijk herkend. Tegen de scheiding van beide zones werd evenwel een wat gevlekt bodem opgemerkt. Na de registratie van deze vlekken (S1845 en S1846) werd een coupe geplaatst. Omdat bleek dat het spoor fout was geïnterpreteerd, werd deze actie gestaakt en eerst overgegaan tot de aanleg van vlak 5 in de oostelijke zone. Pas erna werd duidelijk dat het eveneens een gracht betrof met een iets andere oriëntatie dan S1843. De breedte bedroeg ca. 2m. De onafgewerkte coupe gaf alvast aan dat de gracht tot meer dan 30cm diep ging en onderin voornamelijk heel wat ingespoelde natuurlijke grond bevatte.

Uit de vulling kwamen zowel een scherp rood aardewerk met loodglazuur als een afslag zonder retouches. Geen van deze vondsten duidde op de mogelijke effectieve datering van dit spoor. Het rood geglazuurd wordt als te jong geïnterpreteerd, het fragment in vuursteen te oud.

Figuur 7. Aanduiding van S1851 (witte stippellijn). In het zwart een jongere middeleeuwse greppel. Rechts de aanzet van een coupe.

Figuur 8. Aanzet van de gracht S1851 (witte stippellijn) in het profiel, gelegen onder de verstoring van de riolering (boven de zwarte stippellijn). In het vlak is ook recenter spoor S1847 zichtbaar.

2.1.3 Paalspoor S1842

Naast deze twee grachten werd in vlak 5 een kuil geregistreerd met een duidelijk paalkern. De paalkuil bevond zich deels onder de riolering. De minimale afmeting was 0,8 x 1,2 m. Na het couperen bleek het spoor 40cm diep bewaard. In de kern was geen hout bewaard. Slechts een fijn donker randje was het enige dat overbleef van een verticale paal die in de kuil was geplaatst. Onderin de kuil bevond zich een goed bewaard stuk hout. De balk/stam lag plat en werd wellicht als steun onderin de kuil geplaatst. Het stuk hout werd benoemd als V3332. Tijdens de verwerking werd een staal genomen van het stuk in functie van dendrochronologisch onderzoek (M302). Het ging om een deel van een stronk ter hoogte van een vertakking. Het hout was deels bijgeschaafd, mogelijk in functie van het gebruik als 'steunplaat'. Het lijkt om een restproduct van een verzaagde stam te gaan.

Tot de vondsten behoren een stukje bot en bouwceramiek die echter niet toelaten om het spoor te dateren.

Tabel 2. Stalen uit de paalkuil S1432, genomen tijdens de verwerking van de Vondst V3332.

Monster	Put	Vlak	Spoor	Inhoud	Verzwmijze	Doel	Algemene datering	Aard
305	23	5	1842	hout	item	datering	ME	paalkuil

Figuur 9. Bovenaanzicht van de paalkuil S1842 met een duidelijke paalkern

Figuur 10. Doorsnede van paalkuil S1842. Centraal was de paalkern duidelijk zichtbaar.

Figuur 11. Hout (V3332/M302) onderin de paal.

Figuur 12. Het hout dat onderaan de kuil werd aangetroffen, is een deel van een stam die wat deels is bijgeschaafd.

2.1.4 Kleine kuiltjes

Als laatste dienen er nog twee kleinere kuiltjes te worden aangehaald, waarvan kan worden vermoed dat het om paalsporen gaat. S1850 werd reeds in de natuurlijke bodem aangesneden op vak 4, S1852 werd geregistreerd in vlak 5. Deze kuiltjes met een vulling van organische vlekken in verzette natuurlijke bodem kunnen niet worden gedateerd. Ondanks ze op de diepere niveaus zijn aangetroffen kan het om palen gaan die gelijktijdig zijn met de middeleeuwse straten. In het vlak zijn immers ook nog hier en daar resten van verticaal ingeheide paaltjes aangetroffen. Het ging wellicht om constructiehout in functie van de aanleg of het verstevigen van de straat, zoals ook in andere werkputten werd waargenomen.

Figuur 13. Doorsnede van S1852, met rechts een restant van laag S1840 (middeleeuws straatniveau).

2.2 MIDDELEEUWSE STRATEN EN FLANKERENDE GRACHTEN

2.2.1 Beschrijving

Heel wat sporen in deze werkput 23 kunnen worden gelinkt aan middeleeuwse straatniveaus. Voor de algemene opbouw van de straten en de wijze van onderzoek wordt verwezen naar 'DEEL 5, werkput 2, 10, 13', waar heel wat informatie over deze structuur staat beschreven. Hier wordt dieper ingegaan op bevindingen die afwijkend zijn of belangrijk zijn in functie van de verdere interpretatie van de weg.

Resten van de weg, in de vorm van lagen in veldsteen, tussenliggende organische lagen en flankerende greppels, werden in alle vlakken waargenomen. In vlak 4 werd het oudst bewaarde straatniveau aangetroffen, in vlak 5 restte enkel nog de greppels.

De oriëntatie van de straat was duidelijk waarneembaar in de centrale zone, en meer bepaald in het 3de vlak. Het straatniveau in veldstenen (S1833) en de afbakening met houten balk (S931) waren nog intact aanwezig. De straat had een zuidoost-noordwestoriëntatie. Het traject in de middeleeuwen was dus enigszins anders dan het huidig verloop van Oostendestraat. In dit vlak was er geen duidelijk gracht vlak naast de weg aanwezig. Deze tekende zich duidelijk wel af in vlak 4 (S1839) en vlak 5 (S1840).

Figuur 14. Vlak 3: De grens van het wegdek in veldsteen (S1833), afgeboord door een houten horizontale paal, was duidelijk zichtbaar in de centraal aangelegde zone. Links een jongere vergraving doorheen de middeleeuwse pakketten.

Figuur 15. Vlak 4 – oostelijk deel. Orthogonale opname van de centrale zone. Onderaan de restanten van het wegdek, geflankeerd door een parallelle greppel met organische donkere buitenranden. (De gele punten zijn meetpunten in functie van het georefereren van de opname).

De aantal bewaarde fases kon goed worden waargenomen in P2303. Het ging om minstens twee verharde wegdekken (S833 en S1837). Bovenaan het profiel (vlak 1) waren nog resten van een jonger wegdek aanwezig (S1827). Tussen de lagen veldstenen bevond er zich steeds een dik organisch pakket. Onder het oudste stenen wegdek werd een stabilisélaag in natuurlijke grijsgroene grond aangelegd. Het gaat om een duidelijk ophoging. In hetzelfde profiel was ook greppel S1839 goed zichtbaar.

Figuur 16. Profiel P2301. De lagen van de verharde straatniveaus tekenen zich duidelijk af. Centraal een duidelijk gracht (S1839). Uiterst rechts een jongere uitgraving (Fotogrammetrische opname.)

Het onderste laag van dit stratenpakket was een humeuze laag, en geen verhard wegdek. In vlak 5 was dit enkel nog aanwezig in de westelijke zone van de werkput. In de andere twee zones waren enkel nog resten van greppels en oudere sporen zichtbaar. Dit kan deels wijzen op de topografie van het terrein. Dit helt/helde af naar het westen toe. Ook door afspoeling van grond liep de weg dus schuin af richting het westen.

Zoals in 'DEEL 5, werkput 2, 10, 13' wordt aangehaald, is het nooit duidelijk tot welke wegfase een bepaalde gracht hoort. Ook in dezen werkput is dit het geval. Zo lijkt S1839 mogelijk te behoren tot de het tweede verhard wegdek, maar kan dit ook later zijn heruitgegraven. Deze greppel had een sterk organische laag. De coupe op deze greppel werd vervolledigd. Er waren drie duidelijk vullingen met een oudste (vulling 2), met ingespoelde organische grond, een centrale sterk humeuze vulling (vulling 1) en een mogelijk laatste dempingslaag die duidelijk minder organisch was (vulling 0).

Figuur 17. Doorsnede van greppel S1839 in P2303.

2.2.2 Vondsten

Hieronder worden de vondsten per vlak besproken:

- Vondsten verzameld op vlak 1 (sporen 1801, 1802, 1823, 1824, 1825):

Aardewerk: één stuk grijs aardewerk, afkomstig van een kan.

Metaal: drie stukken waaronder twee gespen.

Bot: 11 stukken, voornamelijk van rund, maar ook schaap/geit (1) en varken (1).

- Vondsten verzameld op vlak 2 (sporen 1803, 1804, 1827, 1828, 1825):

Aardewerk: 10 fragmenten, waarvan 3 grijze, 1 vroegrood en 6 in rood aardewerk. Het stuk in vroegrood aardewerk is een worstoor van een kan.

Metaal: 18 stuks waarvan gespen, een klokje, een lapstuk, spijkers, een pincet, ring en een hoefijzernagel.

Bot: 37 stuks, voornamelijk van rund maar ook 2gedetermineerd als vis en 2 als schaap/geit.

Leer: 9 stukjes.

Bouwkeramiek: 3 stukken tegel.

- Vondsten verzameld op vlak 3 (sporen 1807, 1833, 1834)

Aardewerk: 1 stuk grijs aardewerk.

Metaal: 10 stukken metaal waaronder een penning, een gewicht, krammen, beslag en nagels, drie ringen, en een munt (afkomstig van Vierzon, Fr., datering 114-1192).

Leer: 3 snippers.

- Vondsten verzameld op vlak 4 (sporen 1810, 1811, 1837, 1838, 1839, 1840)

Aardewerk: 5 stuks: 2 grijze waaronder een stuk van een kogelpot, 2 vroegrood waarvan een oor van een kan, en stuk Maaslands aardewerk.

Metaal: 19 stukken waaronder 4 hoefijzers en enkele hoefijzernagels, een mesonderdeel en een munt (1120-1150).

Bot: 68 stukken afkomstig van vis, vogel, schaap/geit en voornamelijk rund.

Organisch onbekend materiaal en een smeltslak: van elk een stuk

Hout V3325: twee stukken waarvan mogelijk een handvat van een mes en een pen.

Figuur 18. Stukken hout (V3325), aangetroffen in S1840 (middeleeuwse gracht). A: deel van een meshandvat (?), B: een pen.

- Vondsten verzameld op vlak 5 (sporen 1818, 1847, 1853)

Metaal: 9 stuks waaronder een ring, spijker en kramstuk

Bot: 8 stuks, waarvan 1 schaap/geit en 1 vis

De opdeling tussen de verschillende vlakken werd gemaakt in functie de datering. Maar net zoals in de andere werkputten is er op basis van de vondsten geen duidelijk onderscheid te maken, voornamelijk door het gebrek aan goede gesloten contexten met dateerbare vondsten. Algemeen blijkt de fase van de verharde straten zich in de 12de en 14de eeuw af te spelen. Deze datering gebeurde voornamelijk op metaal, gezien de quasi afwezigheid van aardewerk.

2.2.2.1 Stalen

Het aantal stalen beperkte zich slechts tot drie. Twee ervan zijn organische lagen ter hoogte van de greppels (en dus niet van het pakket tussen de verharde straten. Een derde stuk is van de horizontale balk die werd gebruikt ter ondersteuning van de straatstenen. Geen van de stalen werd weerhouden voor een analyse binnen het kader van dit eindverslag.

Tabel 3. Stalen afkomstig van de middeleeuwse straatniveaus en greppels

Monster	Put	Vlak	Spoor	Inhoud	Verzwmijze	Doel	Algemene datering	Aard
294	23	3	1834	zaden/vruchten	BULK10	macroresten	12de/13de eeuw	weg
295	23	3	1833	hout	item	houtsoortbepaling	12de/13de eeuw	weg
296	23	4	1839	zaden/vruchten	BULK10	macroresten	12de/13de eeuw	gracht

Figuur 19. Terreinfooto van de volledige balk ter hoogte van wegdek S1833, alvorens er een staal van werd genomen.

2.2.3 Interpretatie

In de Oostendestraat zijn duidelijke aanwijzingen van meerfasige straten waarbij organische lagen periodiek werden verhard. De weg werd aan de noordelijke zijde begrensd door een gracht/greppel. Of dit ook aan de zuidelijke zijde het geval was kon op deze locatie niet worden gecheckt wegens de aanwezige riool. Het traject verliep enigszins anders dan de ligging van de huidige Oostendestraat. De vondsten die in de pakketten aanwezig waren kunnen slechts ruim worden gedateerd tussen 1100 en 1400. Door intensieve metaaldetectie werd erg veel metaal uit deze lagen gehaald. Het gaat om een groot deel hoefijzers en hoefijzernagels.

2.3 UITGRAVING DOORHEEN DE MIDDELEEUEWE NIVEAUS

2.3.1 Beschrijving

Naast de parallelle greppels - behorend tot de middeleeuwse weg -, werd in het noordelijke deel van de werkput een gracht met afwijkende oriëntatie waargenomen. Tijdens het veldwerk werd deze niet als dusdanig als één structuur herkend omwille van zijn sterk wijzigende vulling. In vlak 2 was er reeds een strook in het noorden van de werkput zichtbaar: laag S1822 was sterk puinig en grote brokken gele en rode baksteen. Laag S1829 daarentegen bestond uit sterk fijn gelaagde grond, mogelijk ingespoeld.

In de dieperliggende vlakken bleef deze grens met de middeleeuwse donkere lagen duidelijk zichtbaar (vlak 3: S1806, S1835; vlak 4: S1806, S1835, vlak 5: S1817, S1835). De samenstelling van de vulling veranderde echter. Zo waren in vlak 3 ook vlekken met erg veel brokken verbrande leem aanwezig (centrale zone S1832), evenals een rechthoekig kuil met enkel brokken sterk verpulverde baksteen (oostelijke zone, S1848). In vlak 4 werden opnieuw duidelijk lagen herkend in de centrale en oostelijke zone. In de westelijke zone

daarentegen bleef het spoor quasi uit dezelfde vulling bestaan: donkere humeuze grond met wat veldsteen. Hier ging het duidelijk om verzette grond afkomstig van de weg (S1806). In vlak 5 versmalde het spoor tot slechts een smalle greppel van slechts 40cm breed.

In profiel P2303 is het spoor met gelaagde vulling duidelijk zichtbaar (figuur 16). De vorm doet sterk denken aan een V-vormige gracht. De insnijding is net zoals in het vlak zeer scherp. In profiel is echter veel duidelijker een tweede uitgraving zichtbaar in de gracht, die werd gedempt met voornamelijk puinig materiaal.

Figuur 20. Vlak 3 – westelijke zone: Het middeleeuwse straatniveau werd aan de zuidzijde verstoord door de rioleringen. Ten noorden bevond zich de parallelle gracht, opgevuld met uitgegraven grond van de middeleeuwse straten. Dwars doorheen deze sporen werd een houten goot aangelegd.

Figuur 21. Vlak 3 – oostelijke zone. Rechts is de aflijning van het spoor S1835 duidelijk zichtbaar, met daardoorheen een rechthoekig kuil met bouwpuin (S1848).

2.3.2 Vondsten

Het merendeel van de vondsten is afkomstig uit de sporen S1806 en S1817, twee donkere lagen die niet steeds te onderscheiden waren van de middeleeuwse straatlagen en/of die bestonden uit herwerkt materiaal. Dat blijkt ook zo uit de vondsten die werden ingezameld ter hoogte van de verschillende spoornummers van deze structuur.

- Aardewerk: het gaat om slechts drie stukken, waarvan 2 grijze en 1 stuk in vroegrood.
- bouwkeramiek: een stuk dakpan van het Romeinse type
- metaal: 18 stukken, waarvan 7 uit S1806 en 11 uit S 1817. Het gaat voornamelijk om hoefijzers en spijkers. Daarnaast werd ook een penning aangetroffen.
- Bot: van de 20 stukken komt de ene helft uit S1806 en de andere helft uit S1817. Het gaat om resten van vis, schaap/geit en rund.
- metaalslak: 1 stuk

2.3.3 Interpretatie

De vorm en wijze van vulling wijst erop dat de lineaire structuur in het noorden van de werkput een gracht betreft. Deze werd doorheen de middeleeuwse lagen heen uitgegraven. De grens is zeer scherp, wat wijst op een snelle demping en geen langzame inkalving. De gracht werd duidelijk heruitgegraven, maar wat smaller aangelegd dan in de eerste fase. In tegenstelling tot de eerste dempingsfase gebeurde de opvulling van de tweede fase met meer puinig materiaal. Bovenaan de vulling bestond het materiaal bijna uitsluitend uit puin. Opvallend is dat meer naar het westen de vulling enkel met donkere grond gebeurde. Misschien dat er voor de dempingen verschillende 'vrachten' grond werden aangebracht, waarbij puin werd afgewisseld met ladingen donkere grond. Dit is uiteraard moeilijk te staven.

2.4 HET WESTELIJKE PROFIEL P2301

Het meest westelijke profiel dient apart te worden vermeld. Wat niet op het terrein was waargenomen, werd wel duidelijk tijdens de verwerking. De middeleeuwse straatlagen werden op een halve meter voor het profiel doorsneden door een uitgraving. Dit werd enkel in vlak 4 duidelijk herkend (S1814). Slechts enkele lagen waren duidelijk te onderscheiden. Het merendeel leek één zwart pakket. Toch werd getracht de lagen die in het vlak waren herkend te koppelen aan het profiel, wat geen sinecure was. Dit kan nu worden verklaard doordat de lagen vaak gewoon niet doorliepen.

In het profiel zijn voornamelijk pakketten geregistreerd met sterke humeuze textuur en heel wat stukken natuursteen. Zowel in vlak, als de noordelijke hoek van P2301 is op basis van alle opgraafdata duidelijk hoe een kuil of gracht doorheen alle pakketten doorheen werd gegraven. De uitgraving werd opnieuw gevuld met dezelfde uitgegraven grond, namelijk middeleeuwse pakketten en straatstenen. Gezien het spoor zich op de rand van de werkput bevond, was het niet mogelijk dit verder te interpreteren.

Figuur 22. Profiel P2301: In het profiel zijn nauwelijks lagen te onderscheiden, en al zeker geen straatniveaus zoals in P2303. De onderste halve meter lijkt sterk vermengd met wat natuurstenen afkomstig van de straatniveaus. Alles wijst op een sterk vermengd pakket. Links verstoring door de riolering,

Figuur 23. Hoek van P2301 met het lengteprofiel. Vaag is een vergraving zichtbaar. Links ervan zijn veel meer stenen aanwezig.

2.5 HOUTEN GOOT

2.5.1 Beschrijving

Centraal in de werkput werd in een tweede aangelegd vlak op een houten constructie gestoten. Het geheel werd benoemd als S1805. Het ging op enkele zware verticale palen waartegen houten planken/latten waren geplaatst. De smalle constructie bevond zich dwars op de huidige weg en had een noord-zuidoriëntatie. Het hout was enerzijds doorheen de middeleeuwse wegen gelegd en was zodus zeker jonger. De straatstenen bevonden zich tegen het hout en waren wellicht na het uitgraven van een sleuf tegen de planken geworpen. Er zijn geen resten van een bodemplaat aangetroffen. De onderste vulling was vrij kleiig.

Figuur 24. Doorheen de middeleeuwse straat was een goot in hout aangelegd. Deze bestond uit enkele zware ingeheide palen met daartegen een reeks planken.

Figuur 25. Zijaanzicht op de het vrijgelegde hout.

Figuur 26. Orthogonale opname van vlak 3, centrale zone, waarop het middeleeuws wegdek, de gracht, de goot en riolering (onder) zichtbaar zijn.

Figuur 27. Terreinopname van een van de verticale balken van S1805.

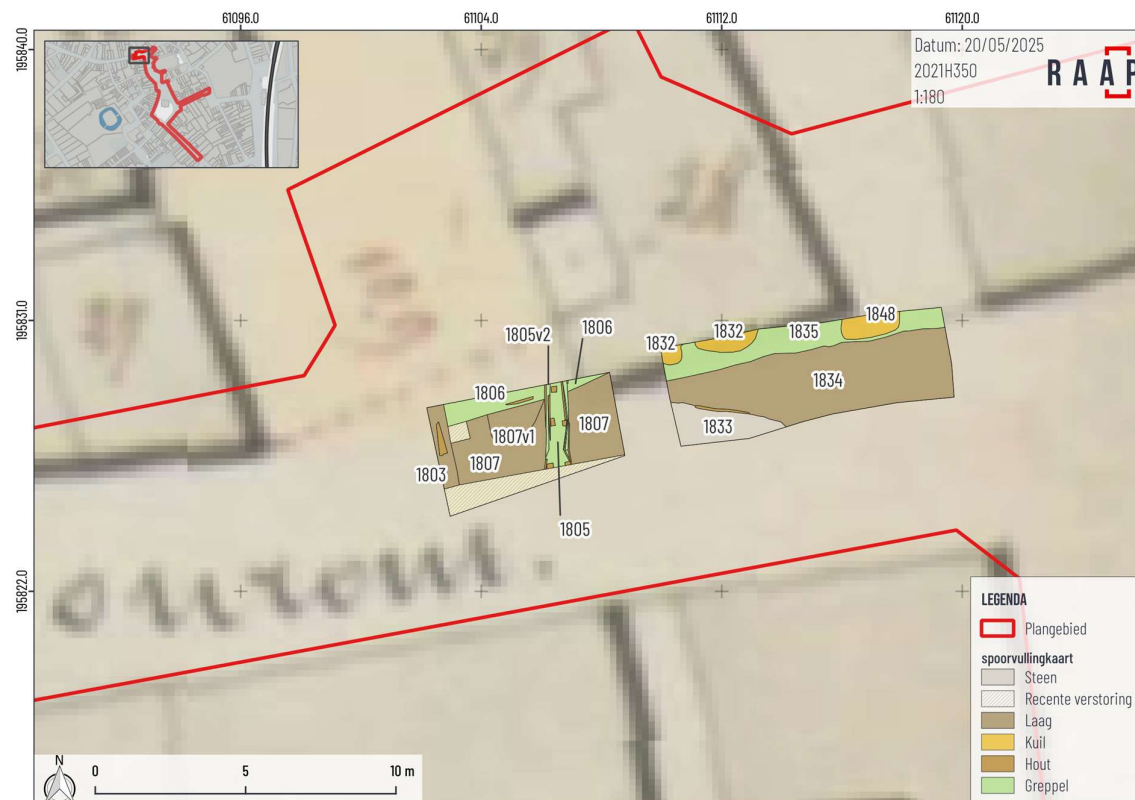
2.5.2 Interpretatie

Gezien de breedte en opbouw wordt deze houten constructie als goot geïnterpreteerd. Dat deze echter een bodemplaat mist, is een eigenaardig gegeven. Mogelijk werd dit niet als noodzakelijk bevonden voor de afvoer van water en kon het water op die manier ook

vlot in de bodem sijpelen. De goot werd aangelegd doorheen de middeleeuwse straatniveaus en is dus jonger. De structuur werd doorsneden door de noordelijke langwerpige uitgraving/gracht, die echter niet te dateren is. Een datering van de goot blijft dus uit.

Wanneer het grondplan geprojecteerd wordt op de 19de-eeuwse atlas der Buurtwegen, geeft de goot uit op de toenmalige hoek van Oostendestraat en de huidige Fraeysstraat. Deze hoek was in die periode nauwer, en net ten noorden van de werkputten stond een bouwblok.

Gezien de natuurlijke helling kan het zijn dat de goot bedoeld was om het water komende van de kerk/Zwanestraat via de Fraeysstraat te laten afvloeien. Dit wijst erop dat de goot in oorsprong was afgedekt, zodat doorgaand verkeer mogelijk bleef.

Figuur 28. Vlak 3 geprojecteerd op Atlas der buurtwegen (bron: AGIV & Provincie Oost-Vlaanderen, 2014).

2.6 METSELWERK

In het de oostelijke zone werd tijdens het verdiepen in de noordelijke zijde pakketten puin aangesneden. Het ging enerzijds om puur brokken rode baksteen en anderzijds om een zone met louter gele bakstenen. De concentratie met rode baksteen werd in het vlak als rechthoekige spoor waargenomen (S1848). De concentratie gele baksteen was enkel in het profiel zichtbaar.

Het puin bevond zich ter hoogte van de gracht met oost-westoriëntatie. Maar mogelijk gaat het hier niet om puinige vulling van de gracht, maar eerder om uitbraaksporen van een gebouw dat zich hier bevond. De resten gele baksteen bevonden zich volgens 19de-eeuwse kadasterplannen immers ter hoogte van de hoek van een huis gelegen ter hoogte van het kruispunt van de huidige Oostendestraat met de Fraeysstraat.

Figuur 29. Het noordelijk profiel in de oostelijke zone met puinige pakketten (S1848). Links daarvan een puinpakket met gele baksteen (niet genummerd).

3 ALGEMENE INTERPRETATIE

In de Oostendestraat is net als op veel andere plaatsen in het centrum van de stad een middeleeuwse weg aangetroffen. Ook hier werd deze gekenmerkt door enkele zeer goed bewaarde verharde straatniveaus en de kenmerkende vondsten zoals kleine stukjes metaal en hoefijzers. De straatniveaus liepen over oudere sporen heen, zoals twee grachten met een totaal andere oriëntatie en een paalspoor. Dit wijst dat er op een bepaald moment een herindeling plaatsvond van deze zone. Het ene paalspoor indiceert vakwerkbouw, maar levert op zich te weinig data op om verdere uitspaken te doen over dit gebouw. Vast staat dat op een grote diepte nog sporen bewaard zijn. Dit is een interessant gegeven indien op deze locatie in de toekomst graafwerken plaatsvinden.

Dat er heel wat infrastructuurwerken plaatsvonden op dit kruispunt, gelegen op de splitsing van de wegen richting het kasteel van Wynenedalen, de 's Gravenwinkel en de kerk mag duidelijk zijn uit een reeks grachten die jonger zijn dan de middeleeuwse straatniveaus en de houten goot die hier zijn aangetroffen.

4 BIBLIOGRAFIE

AGIV & Provincie Oost-Vlaanderen (2014) Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca. 1840) Provincie Oost-Vlaanderen. Provincie Oost-Vlaanderen. Beschikbaar op: <http://www.geopunt.be>.